

cũng gặp lại Phạm Minh Cảnh - nhạc sĩ kiêm vũ sư. Khi anh em văn nghệ sĩ biết được AVT, Phạm Minh Cảnh thân thiết với tôi từ hơn cả chục năm, lúc chúng tôi còn đang đi học tam nhị, chúng tôi chuyện trò râm rang vui vẻ. Nhật Trường chỉ ra ngoài, nói cười lớn “Xếp” la, ý nói Thiếu Tá Trưởng Phòng rất có kỷ luật, nhân viên không được cười giỡn trong giờ làm việc, còn tôi cứ bô bô hỏi thăm anh em đủ thứ chuyện, còn pha trò làm cho anh em cười vui. AVT kê tai nói nhỏ, 4 giờ em về sớm, anh đến đón, anh em mình đi Chợ Nhỏ Thủ Đức nhậu chơi.

Trước năm 1965, khi tôi còn ở Cần Thơ, tôi có nghe tin, AVT thay vì đi quân dịch, Thu tình nguyện vào Trung Đoàn địa phương của tỉnh Gia Định với cấp bậc binh nhì Địa Phương Quân. Mục đích chính của Thu là muốn ở gần Sài Gòn còn có thể tiếp tục đi học thêm về âm nhạc và chơi nhạc kiếm thêm thu nhập vì lương lính đối với một nghệ sĩ có vợ con mà sống ở ngay Sài Gòn chắc chắn gặp nhiều chật vật khó khăn.

AVT là một nhạc sĩ nổi tiếng trước khi tình nguyện vào Quân Đội, Thu cũng được chăm sóc giúp đỡ của cấp chỉ huy cho Thu phục vụ ở văn

phòng, đó cũng là một đặc ân để Thu còn có thì giờ bưng chải tìm thêm việc làm ngoài giờ.

Trong một chuyến công tác ở Sài Gòn, khoảng năm 66 - 67, tôi có đến nhà nhạc sĩ kiêm vũ sư Phạm Minh Cảnh, ở đường Hồng Thập Tự, đối diện với khu bán thịt rừng và bùng binh gần trường Pétrus Ký (Lê Hồng Phong bây giờ) dò hỏi, AVT bây giờ ở đâu, làm gì? Phạm Minh Cảnh, Nguyễn Việt Hiền, Anh Việt Thu và tôi có một dạo ăn cơm chung tại nhà Phạm Minh Cảnh do mẹ của Cảnh nấu, bà chỉ lấy tiền ăn tượng trưng, chúng tôi ở trọ nơi khác đến đây ăn cơm. Thỉnh thoảng nhà thơ Tô Thùy Yên - Đinh Thành Tiên cũng có lái chiếc vélo solex cũ kỹ đến đây chơi với chúng tôi vào ngày chủ nhật hay thứ bảy. Vì vậy, chúng tôi quen biết thân tình nhau từ những năm còn lặn lội với sách đèn chữ nghĩa từ năm 57 - 58.

Phạm Minh Cảnh cho tôi biết, AVT là lính Địa Phương Quân đang xin về phục vụ tại Cục Tâm Lý Chiến, lúc bấy giờ Thu vừa lên lon Hạ Sĩ thì phải. Tôi có nhắn gởi, nếu Thu có gì trục trặc không phục vụ ở Sài Gòn được thì cho tôi hay để tôi xin Thu về Cần Thơ làm việc

chung với tôi trong lãnh vực phát thanh Quân Đội của Vùng 4 Chiến Thuật. Tôi còn nói rõ, tôi có khả năng xin AVT về Ban Phát Thanh Báo Chí của Quân Đoàn 4 mà tôi đang phụ trách vì là hàng binh sĩ và là nhạc sĩ, tôi xin không khó, còn cấp hạ sĩ quan và nhất là sĩ quan xin đổi về khó khăn hơn vì phải trình qua nhiều chặng và phải trình cấp lớn hơn...

TÂM TÌNH CỦA TÔI ĐỐI VỚI ANH VIỆT THU

Nhạc sĩ Anh Việt Thu, sáng tác nhạc từ khi còn vị thành niên do đam mê và thêm có thiên phú nữa, dù chưa qua trường lớp chính quy như Trường Quốc Gia Âm Nhạc, Anh Việt Thu sáng tác ở tuổi 16, 17 ít nhất 2 bản nhạc để đời: Đường Này Anh Về Đâu và bản nhạc bất hủ Giòng An Giang...

Tôi cũng được biết, do nhạc sĩ Phạm Minh Cảnh kể, Anh Việt Thu có một thời gian lưu lạc về Tây Ninh dạy học (có lẽ chuyên dạy nhạc trong học đường?).

Khi chúng tôi học tam nhị của tư thực Nguyễn Công Trứ, niên học 57-58, trong lớp khá đông, có thể nói tôi là học sinh “già” nhất và từng đi làm

việc, dù có vài người bạn trông gương mặt cũng thuộc loại già băm không lũng như tôi mà tuổi trong khai sinh lại trên dưới 18. Các anh học sinh này, hầu hết dân di cư từ miền Bắc vào Nam năm 1954, có thể làm khai sinh lại để dễ dàng đi học. Đến năm 1962, có lệnh tổng động viên, tôi lại gặp vài bạn “Bắc Kỳ 54” tại Liên Trường Võ Khoa Thủ Đức, đã cùng học với tôi tại trường Nguyễn Công Trứ năm xưa.

Trong lớp tam nhĩ buổi sáng, nữ sinh khá đông, nhiều cô đẹp như hoa khô hay người mẫu ngày nay. Trong số những nữ sinh đẹp nhất lớp có cô NNY, gốc ở Long Xuyên (An Giang), con của ông NNĐ, Hiệu Trưởng trường Khuyến Học, sau đổi thành trường Bán Công và hình như ông Đ cũng là Chủ tịch Hội Đồng Tỉnh hay chức sắc dân cử gì đó của tỉnh An Giang, chị của cô NNY là NNP là phu nhân của nhà văn khá nổi tiếng DA.

Cô NNY, vóc hình thon, chân dài, cổ cao ba ngón, da trắng, môi hồng, mắt to đen láy, gương mặt phúc hậu, toát ra sức hút hấp dẫn. Tất cả nam sinh cả lớp hay nói đúng hơn cả trường Nguyễn Công Trứ, các lớp buổi sáng, khoảng 3-4 lớp. Mỗi lần, người đẹp NNY

vào lớp trễ vài phút, cả lớp (con trai) ò lên một tiếng làm cho giáo sư đang dạy cũng phải giật mình, chú ý.

Lúc bấy giờ, những anh chàng ngồi gần bàn tôi và Anh Việt Thu thường bàn tán bình phẩm về sắc đẹp của “hoa khô” NNY mỗi khi chúng tôi nghỉ giải lao hay chờ giáo sư vào dạy môn học khác. Thú thật, thời trai trẻ đầy nhựa sống, đám con trai khi thấy người đẹp NNY từ bên kia đường đi đến trường, như là xếp hàng, tất cả mọi con mắt đều hướng về mục tiêu người đẹp từ từ đi tới. Chúng tôi nhiều người, nhưng, cùng một ý là chiêm ngưỡng vẻ đẹp tự nhiên trời cho, cách đi khoan thai, rất “quý phái” lưng thẳng, ngực ưỡn ra trước với chiếc áo dài trắng ôm sát người nổi bật các đường cong tuyệt mỹ. Tay ôm chiếc cặp da màu nâu lợt rất mới gây thêm ấn tượng thuộc con nhà khá giả hay “quý tộc” quyền thế.

Khi Anh Việt Thu thấy người đẹp trước thế nào cũng bấm vào bàn tay tôi mấy cái và miệng nói khẽ “nàng” đến, Thu thường nhạt rất ít nói. Dù tôi đang trò chuyện với người bạn khác, quay mặt hướng khác, khi Anh Việt Thu bấm tay tôi và nói nàng đến, tôi không cần quay lại cũng biết chắc người

đẹp NNY đến. Tất cả nam sinh đều nhường thang lên lầu để nàng đi trước, bọn tôi lục tục theo sau vào lớp học.

Người đẹp NNY ở trọ nhà một người bà con, là một trại cưa, thuộc vùng ngoại ô tỉnh Gia Định. Chúng tôi gồm có Anh Việt Thu, Phạm Minh Cảnh, Nguyễn Việt Hiền và đôi lần hình như có cả nhà thơ Tô Thùy Yên cũng có đến trại cưa thăm viếng người đẹp vào ngày cuối tuần hay ngày lễ. Tôi biết chắc Anh Việt Thu được người đẹp chiếu cố nhất vì đã là một nhạc sĩ được nhiều người biết tiếng lại đẹp trai, ít nói, “mủ mĩ mù mĩ”. Anh Việt Thu đã trồng cây si với người đẹp NNY mà tánh lại “nhát gái” của Anh Việt Thu rất đáng mến. Tại lớp học muốn làm quen hay đến thăm viếng người đẹp tại nhà trọ, Thu đều rủ tôi đi cho có bạn, mới có đủ can đảm mở lời với nàng.

Khi chúng tôi biết gốc gác NNY ở Long Xuyên, Anh Việt Thu rủ tôi đi chơi Long Xuyên một chuyến và đến thăm nhà cũng như trường học của bố nàng. Lúc đó Thu mới nói lý do nào sáng tác bản Giòng An Giang ra đời cũng do một chuyến đi chơi với gia đình và bạn bè đi viếng cảnh núi non “Thất Sơn” và Miếu Bà Chúa Xứ Núi

► Sam - Châu Đốc, Thu cảm hứng viết nên bản nhạc đi sâu vào lòng người, nhất là người gốc Long Xuyên - Châu Đốc (bị sáp nhập lại thành tỉnh An Giang thời Đế Nhất Cộng Hòa và sau ngày 30.4.1975. Thời Đế Nhị Cộng Hòa Long Xuyên và Châu Đốc lại tách ra 2 tỉnh mà Long Xuyên được lấy tên cũ là An Giang).

Quê tôi ở Châu Đốc, khi Thu rủ tôi đi chơi An Giang, tôi đồng ý liền và còn nói sẽ đưa Thu về chơi ở Châu Đốc nữa.

Có một lần khoảng sau Tết 1958, chúng tôi gồm 4 người cùng học chung lớp trong đó có AVT, đi trên 1 xe gắn máy và 1 xe lambretta về Long Xuyên, mỗi chiếc đèo thêm 1 người. Cuộc “du hành” này để tác giả Giòng An Giang về thăm lại giòng sông thơ mộng mà AVT đã dệt nên những giòng nhạc và lời ca mượt mà truyền cảm thấm sâu vào lòng người thưởng ngoạn, rất nổi tiếng.

Người đẹp NNY cho địa chỉ trường Khuyến Học do bố người đẹp làm Hiệu Trưởng và ngôi nhà của gia đình. Khi đến thị xã Long Xuyên, chúng tôi chạy quanh “thăm dân cho biết sự tình” và tìm đến không khó 2 địa chỉ mà người đẹp chỉ dẫn trước. Có thể nói bốn anh em chúng tôi, gồm có 2

ông bạn Bắc Kỳ 54, Anh Việt Thu và tôi, mỗi người đều có in đậm hay lọt trong tim hình bóng cô học sinh “hoa hậu” tư thực Nguyễn Công Trứ NNY và có lẽ cái ông bạn ít nói nhất lại mủ mĩ mù mì nữa, hình ảnh người đẹp “nàng nhạc - không phải nàng thơ” chắc rõ nét nhất - Anh Việt Thu. Chúng tôi chỉ chạy chậm chậm ngang ngôi trường và nhà của người đẹp để chỉ “nhìn quanh” cho nhịp tim rạo rức mỗi người đập khác nhau. Sau đó, chúng tôi chạy ra bờ hồ có nhiều sân quần vợt của tỉnh, dừng xe ngồi nghỉ và đi ra bờ sông “An Giang” - Hậu Giang để nhạc sĩ thả hồn theo dòng suy tư, giòng An Giang xanh lơ nước biếc. Những giề lục bình lặng lẽ lững lờ trôi xuôi theo giòng nước đục màu nâu nhờn nhợt đất phù sa, mà nhạc sĩ AVT tha hồ tưởng tượng đến người đẹp dù giờ này nàng còn đang ngủ nướng ở nhà trọ - Gia Định vì là ngày chủ nhật.

Hôm đó, trời trong có gió thổi hiu hiu man mát, chúng tôi rời Sài Gòn mới hơn 4 giờ sáng, chỉ sau gần 5 tiếng, mất nhiều thì giờ là qua 2 cái bắc Mỹ Thuận và Vàm Cống, con đường Sài Gòn - Long Xuyên, chưa tới 200 cây số với 2 chiếc xe gắn máy còn khá tốt và với

sự nôn nóng mong sớm đến quê hương của người đẹp nên xe chạy khá nhanh. Chúng tôi ngồi chơi ở đây non 1 tiếng vừa đàm luận về ngôi trường học và ngôi nhà của gia đình người đẹp và gặm bánh mì thịt lớt lòng mà tôi đã mua mang theo.

Từ đây, bọn tôi 4 đứa chạy lên Châu Đốc, cũng dọc theo bờ sông Hậu, nhà cửa san sát với những cây ăn trái và “cây xanh lá thắm” um tùm biên biếc một màu. Vào thị xã Châu Đốc, tôi hướng dẫn về nhà tôi giải lao ngồi nghỉ một chút và thăm viếng ông bà cụ tôi. Non 1 tiếng, chúng tôi lên xe chạy thẳng vào Núi Sam, cách tòa hành chính tỉnh Châu Đốc chừng 5 cây số, vào viếng cảnh chùa Tây An sừng sững đồ sộ bên vách Núi Sam, cả 4 chúng tôi đều là gốc phật tử, vào lễ Phật. Sau đó, chúng tôi đến viếng Miếu Bà Chúa Xứ, Lăng Ngài Thoại Ngọc Hầu, mỗi nơi chưa tới 15 phút.

Tiếp tục hành trình, chúng tôi chạy vòng theo đường lộ chính quanh Núi Sam, đến chợ Bến Đá - “thủ phủ” của xã Vĩnh Tế (Núi Sam) và một ngôi trường tiểu học cách đó không xa, trên dưới 100 mét. Đây là ngôi trường mà tôi cùng ông Xã Trưởng Vĩnh Tế theo dõi đôn đốc xây cất cho xong sớm